

Asia: VN/30583/2023

## **Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle**

### **1. Yleiset huomiot**

**Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.**

Suomen Olympiakomitea kiittää maa- ja metsätalousministeriötä mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle. Luonnos tunnistaa suomalaisten toimintakyvyn ja sen heikkenemisen vaikutukset sekä niiden tiivistymisen maaseudun väestön piirissä. Koko Suomen elinvoiman ja resilienssin näkökulmasta on välttämätöntä, että maaseudun väestöön kohdistetaan erityistä huomiota ennaltaehkäisevien toimien muodossa, ml. liikunnan ja urheilun. Siten on tärkeää, että liikuntapolitiikka tunnistettaisiin keskeiseksi maaseudun elinvoiman työkaluksi läpileikkaavasti. Esimerkiksi sivun 13 kuvassa 3 (Kokonaisvaltainen ja kohdennettu maaseutupolitiikka) liikunta voisi olla mainittuna.

Maaseudun elinvoimaan vaikuttavat yleiset kehityskulut vaikuttavat voimakkaasti myös urheiluseuroihin. Kaupungistuminen ja väestörakenteen muutos vaikuttavat muun muassa siihen, että tietyillä alueilla on jo nyt sekä tulevaisuudessa yhä enemmän haasteita saada aikaiseksi muun muassa harrastusryhmiä ja joukkueita kasaan. Kierteen katkaiseminen vaatii vuoropuhelua järjestökentän ja päättäjien välillä sekä yhteistä tahtotilaa hakea innovatiivisia ratkaisuja.

### **2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä**

**Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?**

-

**Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?**

-

### **3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät**

## **Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?**

Suomen Olympiakomitea pitää tärkeänä, että selonteko tunnistaa ihmisten riittävän fyysisen ja henkisen toimintakyvyn ovat edellytyksenä sille, että maaseutualueet pysyvät elinvoimaisina. Selonteko tunnistaa väestön liikkumattomuuden heikkoutena, johon on haettava ratkaisuja kumppanuudessa yhdistysten, vapaaehtoistoimijoiden, seurakuntien, alueellisten järjestöjen, kuntien ja alueiden kanssa. Toivomme, että haasteeseen haetaan konkreettisia ratkaisuja näiden toimijoiden yhteistyössä.

## **Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?**

Urheiluseurat ovat merkittäviä kasvattajia, yhteisöllisyyden vahvistajia ja liikuttajia maaseudulla – urheiluseurat toimivat usein sielläkin, missä tuottoa tavoittelevilla palveluntarjoajilla ei ole edellytyksiä toimia. Fyysisen ja henkisen toimintakyvyn lisääminen on keskeinen haaste maaseudulla kaikissa ikäluokissa – lisäämällä ihmisten mahdollisuuksia osallistua yhteisölliseen seuratoimintaan pystytään myös vähentämään liikkumattomuuden kustannuksia.

Osana työtä liikunnan ja urheilun edistämiseksi olisi tärkeää huomioida kuntien liikuntapaikkojen ylläpito ja kunnostus sekä urheiluseurojen mahdollisuus hyödyntää niitä maksutta tai edullisesti. On tärkeää huomata, että monissa kylissä lähikoulu tarjoaa asukkaille myös lähiliikuntapaikan. On tärkeää säilyttää liikunta- ja urheiluharrastuksen mahdollisuudet erityisesti lapsille ja nuorille. Koulupäivän yhteydessä toteutettu harrastaminen vähentää myös kyyditysten tarvetta ja siten päivittäistä istumisen määrää.

Jokaiseen maakuntaan olisi tärkeää tehdä alueellinen liikkumishjelma, jolla kunkin alueen keskeiset toimijat (hyvinvointialueet, kunnat, maakunnat, järjestöt) määrittävät yhteiset tavoitteet liikunnan ja urheilun edistämiseksi poikkihallinnollisesti sekä sitoutuvat konkreettisiin toimenpiteisiin.

## **4. Kansallinen maaseutuvisio**

### **Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?**

-

### **Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?**

Visio sisältää tärkeän ajatuksen ihmisistä ja heidän yhteisöistään elinvoiman rakentajina. Tässä kokonaisuudessa urheiluseurat voitaisiin nähdä elinvoimaisuuden mahdollistajina – ja jopa houkuttimina myönteiselle muuttoliikkeelle.

## **5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuosituks (Anna vastaukset monivalintakysymykseen kohdassa seitsemän Muut täydennystarpeet)**

**Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuositukset (24 kpl) olennaiset?**

-

**Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?**

-

**Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:**

-

**Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuositusten numerot 1-24)**

8. Maaseudun kehittäminen CAP post 2027

12. Osaaminen ja työvoima

17. Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan edellytykset

18. Osallistaminen, vuorovaikutus ja yhteistyö

**Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?**

-

**Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:**

-

**6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus**

**Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?**

-

**Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?**

-

**7. Muut täydennystarpeet (anna tässä kohdassa vastaukset kohdan viisi monivalintakysymyksiin)**

**Onko selonteossa muita täydennystarpeita?**

8. Maaseudun kehittäminen CAP post 2027

Suomen Olympiakomitea pitää tärkeänä, että liikunta on tunnistettu maaseudun elinvoiman lisäämisen välineenä. Vuosina 2014-2020 yhteensä 1683 liikuntateemaista toiminnallista ja

investointihanketta on rahoitettu maaseudun kehittämisrahastosta Suomessa. Tarve hankkeille ei vähene, joten on tärkeää, että liikuntahankkeita voidaan rahoittaa myös seuraavan monivuotisen rahoituskehyn maaseutuohjelmasta.

## 12. Osaaminen ja työvoima

Suomen Olympiakomitea pitää tärkeänä, että väestön toimintakyky huomioidaan suosituksissa. Pidämme tärkeänä, että sen kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi mainittaisiin myös uskottavia toimenpiteitä. Esimerkiksi liikuntajärjestöillä kuten urheiluseuroilla on tärkeä rooli paitsi liikunta- ja harrastusmahdollisuuksien tarjoamisessa maaseudulla, ne myös lisäävät yhteisöllisyyttä tuomalla asukkaita yhteisen asian äärelle.

## 13. Yhteisötalous

Suomen Olympiakomitea pitää tärkeänä, että kansalaisjärjestöjen rooli maaseudulla tunnustetaan ja tunnustetaan. Selonteossa tunnustetaan myös järjestöjen haasteet saada mukaan uusia aktiiveja mm. väestön ikääntymisen ja muuttoliikkeen vuoksi. Urheiluseuroja tulee tukea ja auttaa niitä uudistumaan, jotta ne pystyvät jatkossakin vahvistamaan ihmisten hyvinvointia sekä yhteisöllisyyttä myös maaseudulla.

## 17. Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan edellytykset

Suomen Olympiakomitea pitää kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan edellytysten varmistamista keskeisenä toimena maaseutuvisiion toteuttamiseksi. Haastavina aikoina avustuspolitiikkaan tulisi lisätä pitkäjänteisyyttä. On tärkeää, että tukea voisi hakea yhdellä hakemuksella useammalle vuodelle, kun nykyisellään urheiluseurojen tuet jaetaan ja raportoidaan pääosin vuosittain. Tämä aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa.

## 18. Osallistaminen, vuorovaikutus ja yhteistyö

Suomen Olympiakomitea pitää dialogia välttämättömänä maaseutuvisiion toteuttamiseksi. Ruohonjuuritason liikuntajärjestöjä kuten urheiluseuroja tulisi kuulla paremmin, jotta ne voisivat aktiivisesti osallistua heitä koskevaan keskusteluun. Olympiakomitealla on seurojen palautekyselykokonaisuus, jolla saadaan kerättyä laadullista tietoa seuroista. Tietoa olisi tärkeää hyödyntää paremmin päätöksenteon pohjana.

Vain järjestöjä kuten urheiluseuroja kuulemalla voidaan päästä tavoitteeseen hallinnollisen taakan purkamisesta. Byrokraattisuus urheiluseurojen arjessa ei suinkaan ole viime aikoina vähentynyt.

### 23. MANE, dialogisuus, osallistaminen ja viestintä

Suomen Olympiakomitea pitää tärkeänä suositusta, jolla vahvistettaisiin sektorirajat ylittävää dialogia. Liikunnassa ja urheilussa erityisesti paikalliset ja alueelliset liikuntajärjestöt, kuten liikunnan aluejärjestöt ja urheiluseurat, ovat keskeisiä oman alueensa ja liikunnan sekä urheilun tuntijoita.

Larjomaa Kaisa  
Suomen Olympiakomitea